

Tutkimuslupa

Asianumero: MH 4162/2025

Lupaviranomainen

Metsähallitus
Osoite: Opastinsilta 12 C, 00520 Helsinki
Yritys- ja yhteisötunnus: 0116726-7
kirjaamo@metsa.fi

Yhteyshenkilö(t)

Hakija Centre for Ecological Research and Forestry Applications (CREAF),
Q5850011G
Osoite: Campus de Bellaterra (UAB), Edifici C, 08193 Cerdanyola del Vallès, Catalonia,
Es

Hakemus 06.05.2025, sähköpostitse
Tavoitteet:

1.Määrittää bipolaaristen lajien ilmastolliset ekolokerot niiden sopeutumispotentiaalin arvioimiseksi ilmastomuutoksen oloissa.

2.Ymmärtää kryptogamien kasvua ja sen vaikutuksia ekosysteemin toimintaan ja energiavirtoihin tapaustutkimuksen avulla.

3.Hyödyntää lajikohtaista fysiologista lähestymistapaa mattoja muodostavien bipolaaristen avainlajien sopeutumispotentiaalin tutkimiseksi napa-alueiden lämpenemiseen.

Mittakaava: Maastotyö toteutetaan paikallisella tasolla Suomen Lapissa. Tämä työ on osa laajempaa makroekologista hanketta, joka kattaa sekä Arktiksen että Antarktiksien.

Aikataulu: Maastotyö Lapissa toteutetaan kahden viikon aikana heinäkuussa 2025, mutta se on osa laajempaa tutkimusapurahahanketta (Marie Skłodowska-Curie - jälkipostdoc-apuraha García Criado, sopimusnumero: 101152158), joka päättyy vuonna 2027, sekä väitöskirjahanketta (NERC E4 Doctoral Training Partnership,

Subrt), joka päättyy vuonna 2028.

Tämä maastotyö on saanut rahoitusta Euroopan unionilta Horizon Europe -ohjelman ja EU-hankkeen POLARIN (sopimusnumero: 101130949) kautta.

Tutkimusaihe

Projekti 1: Mattoja muodostavien napa-alueiden avainjäkälien sopeutumispotentiaalin tutkiminen ilmaston lämpenemiseen. Projekti sisältää sekä näytteenottoa että liikkumista rajatulla alueella.

Kilpisjärven ympäristöstä kerätään seuraavista lajeista noin 5x5x5 cm suuruisia jäkälänäytteitä: *Cetraria islandica* (20 näytettä), *Flavocetraria nivalis* (110 näytettä), *Cetrariella delisei* (20 näytettä) ja/tai *Cladonia rangiferina* (15 näytettä). Mikään näistä ei ole uhanalainen laji, vaan ne ovat yleisiä ja runsaslukuisia. Jäkäliden toipumisen mahdollistamiseksi emme koskaan ota koko jäkälämattoa tai -sekovartta. Tämä menetelmä ei ole tuhoisampi kuin laidunnus. Näytteet kuljetetaan Edinburghin yliopistoon laajoja laboratoriokokeita varten.

Projekti 2: Bipolaaristen kryptogamilajien ilmastollisten ekolokeroiden kvantifiointi niiden sopeutumispotentiaalin arvioimiseksi muuttuvassa ilmastossa. Projekti sisältää sekä näytteenottoa että liikkumista rajatulla alueella. Keräämme tietoa lajien esiintymisestä jo olemassa olevissa pitkäaikaisissa mikroilmastoplot-tutkimusverkoissa. Maastotyön aikana teemme sammal- ja jäkäläkasvillisuuden kartoituksia, ja vain silloin kun lajinmääritys ei ole mahdollista kentällä, keräämme näytteitä laboratoriodentifikaatiota varten. Aiemman kenttätöön perusteella arvioimme, että jäkälä- ja sammalnäytteitä kerätään yhteensä alle 30.

Maastotyö toteutetaan 15.–27. heinäkuuta 2025 seuraavasti:

- 15.–19.7.2025 Puljun erämaa-alueella (Kieritunturi)
- 20.–27.7.2025 Kilpisjärvellä

Työvaihe 1 (WP1):

Keräämme lajien esiintymis- ja mikroilmastotietoja valikoiduille lajeille niiden lämpimiltä levinneisyysalueiden reuna-alueilta (subarktinen) ja kylmiltä reuna-alueilta (Antarktisen niemimaa). Bipolaaristen lajien ilmastollisten ekolokeroiden määrittämiseksi tarvitaan vähintään vuoden mittainen mikroilmastodata. Tehostamme työtä hyödyntämällä yhteistyökumppaneiden jo perustamia mikroilmastoverkostoja (kuva 1), kuten:

- Kilpisjärven verkosto (390 plottia), subarktinen biodiversiteettikeskittymä Malla- ja Saana-alueiden luonnonpuistojen läheisyydessä (kuva 1a)
 - Kieritunturin neljä transektia (kuva 1c), 39 plottia puurajalta tunturiin
- Arktiset yhteistyökumppanit jakavat mikroilmastodatan, mikä mahdollistaa analyysin heti kenttäkauden jälkeen. Alustavat tiedot osoittavat, että alueilla esiintyy vähintään 20 bipolaarista lajia.

Päätös

Lupa myönnetään hakemuksen mukaisena.

Luvan sisältö, lupa-alue ja voimassaolo

Metsähallitus myöntää luvan liikkumiseen sekä kasvinäytteiden keräämiseen Mallan luonnonpuistossa sekä Saanan lehtojensuojelualueella ja Saanan luonnonsuojelualueella. Lisäksi Metsähallitus antaa suostumuksen kasvinäytteiden keräämiseen liitekarttoihin merkityillä luonnonsuojelualueiden ulkopuolisilla alueilla valtionmaiden osalta. Lupa ja suostumus annetaan liittyen tutkimukseen "Cryptogram biodiversity dynamics under climate change in the Arctic and Antarctic poles (BIPOLAR).

Lupa myönnetään luvanhakijan lisäksi henkilölle xxxx.

Kilpisjärven alueelta saa kerätä seuraavista lajeista korkeintaan noin 5x5x5 cm suuruisia jäkälänäytteitä: *Cetraria islandica* (noin 20 näytettä), *Flavocetraria nivalis* (noin 110 näytettä), *Cetrariella delisei* (noin 20 näytettä) ja *Cladonia rangiferina* (noin 15 näytettä).

Kilpisjärven alueelta sekä Puljun erämaa-alueelta saa kerätä noin 30 jäkälä- ja sammalnäytettä.

Maastotyö toteutetaan 15.–27. heinäkuuta 2025:

- 15.–19.7.2025 Puljun erämaa-alueella (Kieritunturi)
- 20.–27.7.2025 Kilpisjärvellä

Uhanalaisia tai rauhoitettuja lajeja ei saa kerätä. Mallan luonnonpuistosta, Saanan lehtojensuojelualueelta, Saanan luonnonsuojelualueelta ja Puljun erämaa-alueelta ei myöskään saa ottaa Natura-alueen suojeluperusteena olevia lajeja. Otannan tulee keskittyä runsaimpiin lajeihin.

Kasvinäytteet tulee ottaa vuonna 2025.

Liikkuminen Mallan luonnonpuistossa sekä Saanan luonnonsuojelualueella ja Saanan lehtojensuojelualueella on pidettävä minimissä, ja se on sallittu Mallan luonnonpuistossa ja Saanan luonnonsuojelualueella ainoastaan tutkittavilla alueilla sekä niille kulkemiseen ja tutkimuksen kannalta välttämättömissä määrin.

Alkaa: 15.07.2025

Päätyy: 31.08.2025

Lupa tulee voimaan valitus- ja tiedoksisaantiajan jälkeen. Lupa tulee lainvoimaiseksi aikaisintaan valitusajan päätyttyä, mikäli siitä ei ole tehty valituksia. Valitus aika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Jos päätös on annettu tiedoksi sähköisenä viestinä, katsotaan päätöksen saajan saaneen asiakirjan tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Lupa voidaan peruuttaa, jos sen ehtoja ei noudateta.

Täytäntöönpanomääräys

Päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta. Tuomioistuin voi valituksen yhteydessä esitetystä vaatimuksesta kumota päätöksen täytäntöönpanon.

Metsähallitus katsoo, että tutkimus on perusteltua toteuttaa esitetyn tutkimussuunnitelman aikataulun mukaisesti heinäkuussa.

Päätös pannaan täytäntöön lain (808/2019) 122 § nojalla.
Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää päätöksen täytäntöönpanon.

Lupapäätöksen perustelut

Luonnonsuojelulain (9/2023) 49 §:n mukaan luonnonpuistossa ja luonnonsuojelualueella on luontoa muuttava toiminta kielletty, eikä siellä saa ottaa taikka vahingoittaa sieniä, puita, pensaita tai muita kasveja tai niiden osia. Saman lain 51 §:n mukaan luonnonpuistossa ja luonnonsuojelualueella saadaan kuitenkin Metsähallituksen luvalla kerätä kasveja tai niiden osia tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta tai opetusta varten, mikäli se ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta. Lupa on saatava liittää ehtoja. Ehdot voivat sisältää ajallisia tai alueellisia rajoituksia taikka toimia, joita hakijan on noudatettava toiminnasta suojeluarvoille aiheutuvien haittojen välttämiseksi tai rajoittamiseksi.

Mallan luonnonpuisto on perustettu luonnonsuojelulain 71/1923 1 §:n mukaiseksi yleiseksi luonnonsuojelualueeksi sen luonnon säilyttämiseksi koskemattomana sekä tieteellistä tutkimusta varten (HE 24/1922).

Saanan luonnonsuojelualue on perustettu luonnonsuojelulain (71/1923) mukaiseksi erityiseksi suojelualueeksi. Alueella tieteellisessä tai opetuksellisessa tarkoituksessa tapahtuva eläinten tappaminen, pyydystäminen ja kerääminen sekä kasvinäytteiden vähäinen ottaminen metsäntutkimuslaitoksen luvalla (asetus Saanan luonnonsuojelualueesta 496/1988 3 §).

Saanan lehtojensuojelualue on perustettu luonnonsuojelulain (71/1923) mukaiseksi erityiseksi suojelualueeksi. Alueella on sallittua luonnonsuojeluviranomaisen luvalla sallittua tutkimusta tai muuta tieteellistä tarkoitusta taikka opetusta varten tappaa tai pyydystää eläimiä ja vähäisessä määrin kerätä kasveja ja niiden osia, eläinten pesiä sekä kivennäisnäytteitä (asetus lehtojensuojelualueista 503/1992 5 §).

Lisäksi tutkimukseen liittyvä liikkuminen tutkimuslupa-alueilla luonnonpuistossa tulee pitää minimissä.

Luonnonsuojelulain 34 §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää, ja lupaviranomaisen tulee varmistua siitä, ettei luvan myöntäminen aiheuta luonnonsuojelulaissa kiellettyä seurausta.

Mallan luonnonpuisto, Saanan luonnonsuojelualue ja lehtojensuojelualue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon luontodirektiivin mukaisena suojelualueina, Puljun erämaa luonto- ja lintudirektiivin mukaisena.

Näyteitä kerätään liitteen 1 karttoihin merkityiltä alueilta em. määrä. Tutkimuksesta ei yksinään tai yhdessä muiden Natura-alueisiin kohdistuvien suunnitelmien tai hankkeiden kanssa aiheudu merkittävää heikennystä alueen suojeluperusteena olevilla luontotyypeille tai lajeille.

Lupaehdot

Luvan saajan on noudatettava näiden ehtojen lisäksi luonnonsuojelualueen rauhoitusmääräyksiä ja järjestyssääntöä. Luvan saaja vastaa siitä, että myös muut tutkimukseen osallistuvat henkilöt noudattavat näitä.

Alueella tulee liikkua niin, että vältetään kasvillisuuden turhaa talleantumista ja maaston kulumista. Tarpeetonta häiriötä luonnolle ja alueen muille käyttäjille tulee välttää.

Tämä lupa ei oikeuta luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettujen lajien keräämistä, pyydystämistä, tappamista tai häiritsemistä (LSL 70 § ja 74 §). Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 83 §).

Luonnonsuojelulain 78 § ja 87 § mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) mainittuihin eläinlajeihin tai liitteessä IV (b) mainittuihin kasvilajeihin kuuluvia yksilöitä ei saa pitää, pitää hallussa, kuljettaa, myydä, vaihtaa eikä tarjota myytäväksi tai vaihdettavaksi. Näiden lajien osalta näytteenotto edellyttää tämän luvan ohella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa (LSL 89 §).

Aktiivihavainnoinnin yhteydessä saa kerätä näytteitä ainoastaan lajinmäärittystä varten tai museonäytteeksi, siinä laajuudessa kuin se on edellä mainittuja tarkoituksia varten välttämätöntä.

Säilytettävät näytteet tulee toimittaa luonnontieteelliseen museoon. Näytteitä ei saa myydä eikä vaihtaa.

Alueelle ei saa jättää toiminnasta jälkiä tai roskaa.

Lupa ei sisällä oikeutta maastoliikenteeseen, johon tarvittaessa tulee hakea erillistä lupaa.

Lupa tai kopio siitä on pidettävä mukana luvan mukaista toimintaa harjoitettaessa.

Raportointi

Hakijan tulee välittömästi raportoida Metsähallitukselle havaitsemistaan ongelmista tai Metsähallituksen toimintaa vaativista epäkohdista.

Sovelletut säännökset

Laki eräiden luonnonsuojelualueiden perustamisesta valtionmaille (83/1938) 18 §
Luonnonsuojelulaki (71/1923) 1 §
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 34 §, 49 §, 51 §
Asetus Saanan luonnonsuojelualueesta 1 § 3 §
Asetus lehtojensuojelualueista 503/1992 2 § 5 §
Laki Metsähallituksesta (234/2016): 5 §, 21.1 § ja 24.1 §
Erämaalaki 62/1991 10 §
Ympäristöministeriön asetus Metsähallituksen eräiden julkisten hallintotehtävien suoritteiden maksuista vuosina 2024 ja 2025 96/2024 1 § 2 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea siihen valittamalla muutosta Pohjois-Suomen hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on liitteenä.

Hinta

Lupa on maksuton.

Esittelijä

Ratkaisija

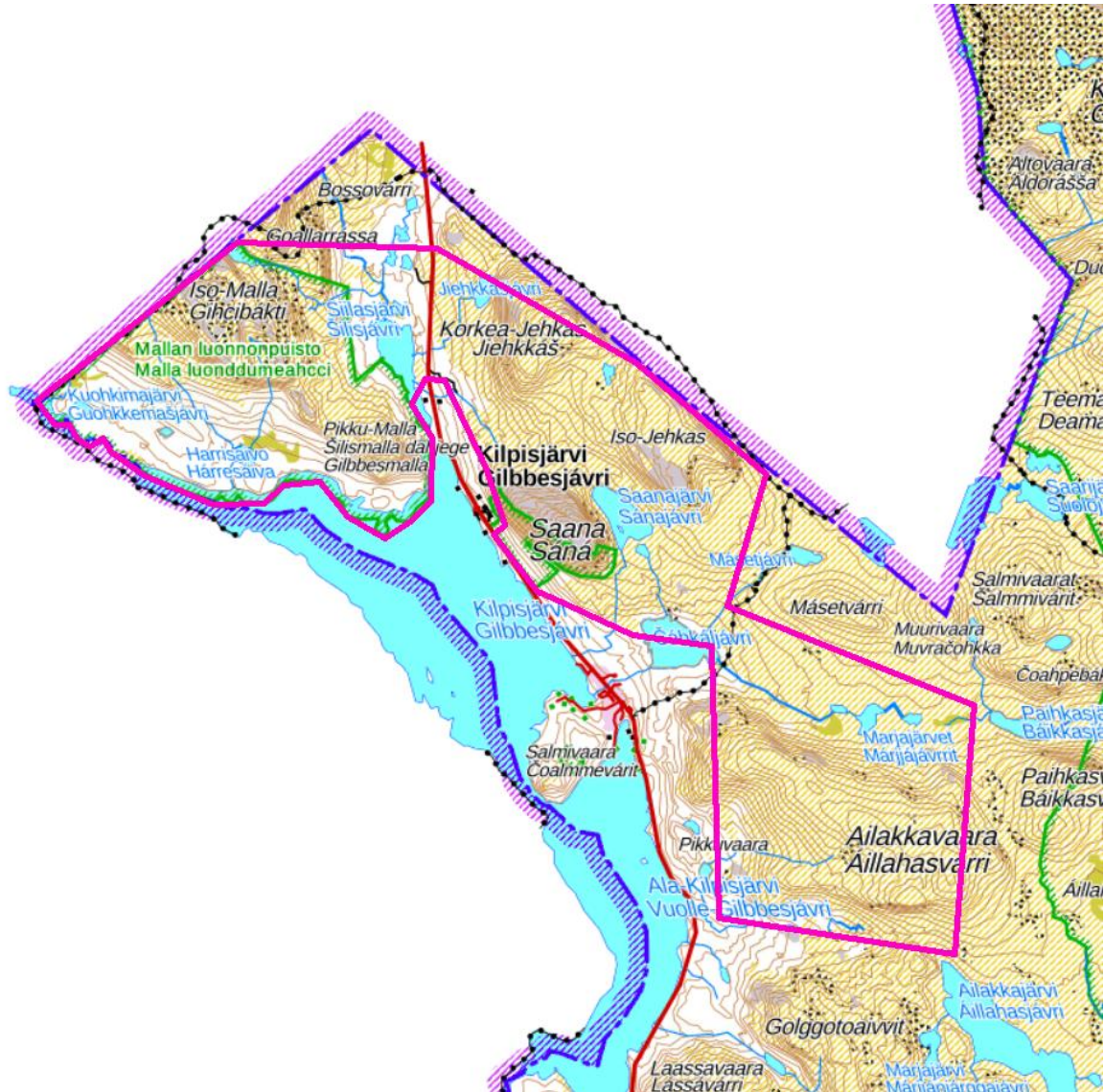
Liitteet:

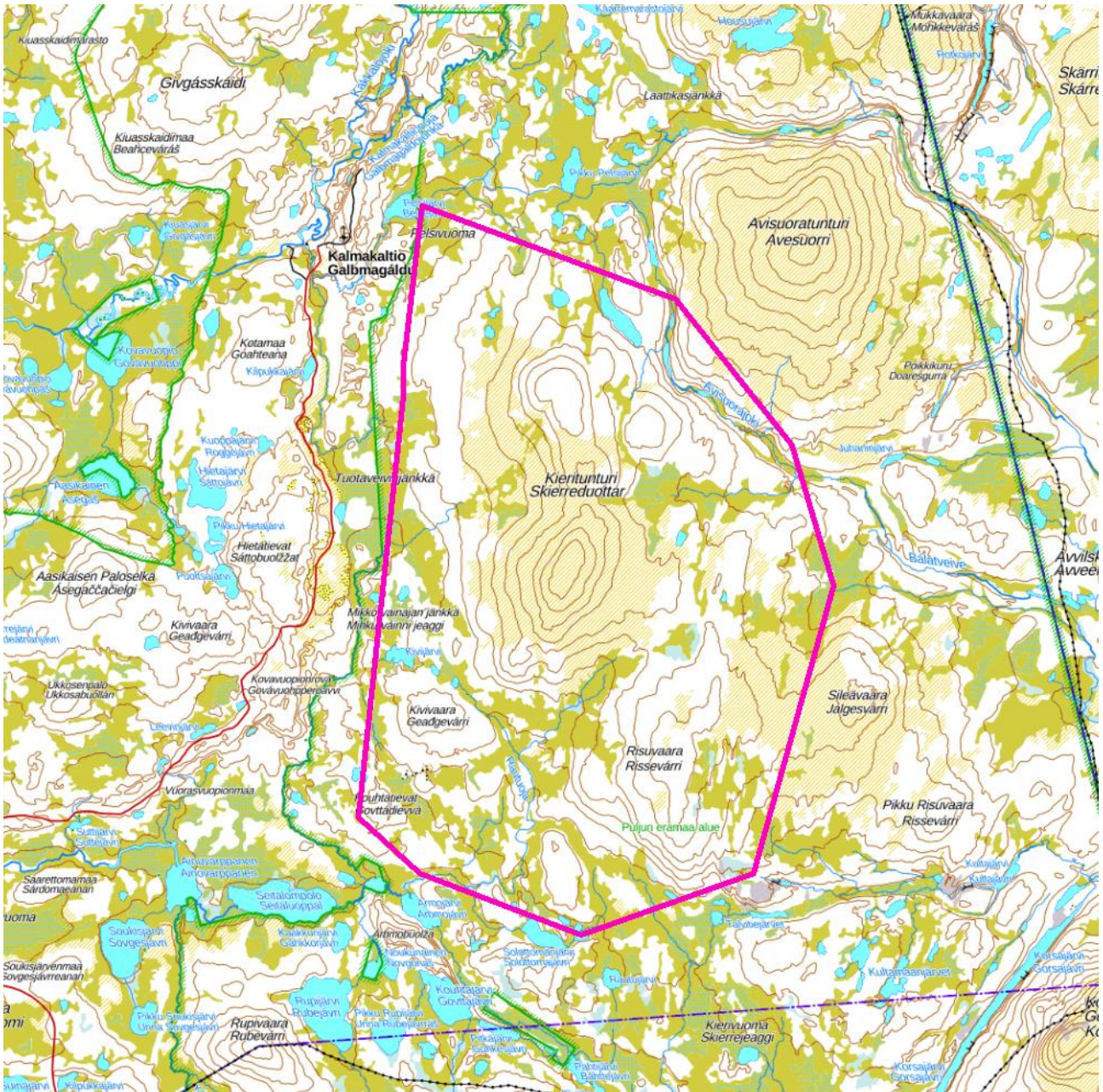
Tutkimuslupa-alueet
Valitusosoitus

Tiedoksi:

Lapin ELY-keskus
Enontekiön kunta
Suomen luonnonsuojelupiirin Lapin piiri ry
Enontekiön luonnonsuojeluyhdistys ry
Käsivarren luonnonsuojeluyhdistys

Liite 1. Tutkimuslupa-alueet Kilpisjärvellä sekä Puljun erämaa-alueella.

VALITUSOSOITUS

Metsähallituksen luontopalvelujen päätökset luonnonsuojelulain mukaisissa asioissa (Laki Metsähallituksesta 21.1 § ja luonnonsuojelulaki 134.2 §)

Tähän päätökseen tyytymätön voi hakea siihen muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen kirjallisella valituksella.

Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Valituskirjelmässä, joka osoitetaan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava seuraavat asiat:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset ja oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan valittajalle lähettää (prosessiosoite)
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja yhteystiedot.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa valituksessa yhdyshenkilöksi. Jollei yhdyshenkilöä ole ilmoitettu, yhdyshenkilönä toimii valituksessa ensimmäiseksi mainittu valittaja. Yhdyshenkilön ei tarvitse esittää valtakirjaa.

Valituskirjelmän liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta

- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja, jollei asiamiehenä toimi asianajaja, yleinen oikeusavustaja tai luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetussa laissa tarkoitettu luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksisaantipäivää ei oteta lukuun.

Tiedoksisaantipäivä lasketaan seuraavasti:

- jos päätös on luovutettu asianomaiselle, asianomaisen asiamiehelle tai lähetille, tiedoksisaantipäivä ilmenee päätöksessä olevasta leimasta
- jos päätös on lähetetty postitse saantitodistusta vastaan, tiedoksisaantipäivä ilmenee saantitodistuksesta
- jos päätös on postitettu tavallisena kirjeenä, sen katsotaan tulleen tiedoksi seitsemäntenä päivänä postituspäivästä, jollei muuta ilmene
- jos päätös on toimitettu tiedoksi muulla tavalla jollekin muulle henkilölle kuin päätöksen saajalle (sijaistiedoksianto), katsotaan päätöksen saajan saaneen päätöksen tiedoksi kolmantena päivänä tiedoksianto- tai saantitodistuksen osoittamasta päivästä
- jos päätös tai kuulutus sen nähtävänä pitämisestä on julkaistu virallisessa lehdessä tai julkisella kuulutuksella ilmoitustaululla, katsotaan tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä siitä päivästä, jolloin kuulutus virallisessa lehdessä on julkaistu tai kuulutus pantu ilmoitustaululle.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, telekopiona, sähköpostitse tai lähetin välityksellä. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, lauantai, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, jouluaatto tai juhannusaatto, valitusaika jatkuu kuitenkin vielä seuraavan arkipäivän virka-ajan päättymiseen. Telekopiona tai sähköpostina lähettäminen tapahtuu lähettäjän vastuulla, ja valitus on lähetettävä siten, että se on hallinto-oikeuden käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valitus katsotaan saapuneeksi, jos hallinto-oikeus pystyy teknisesti käsittelemään asiakirjaa. Sähköistä asiakirjaa, jonka lähettäjää ei saada selville ja jonka sisältöä ei muutoinkaan pystytty avaamaan, ei katsota saapuneeksi. Jos viranomaisen käyttämä sähköinen järjestelmä on epäkunnossa tai poissa käytöstä taikka selvitystä asiakirjan saapumisajankohdasta ei muusta vastaavasta syystä voida saada, sähköisen asiakirjan saapumisajankohdaksi määritellään asiakirjan lähettämisaikakohta.

Lähetämisajankohdan määrittäminen saapumisajankohdaksi edellyttää, että lähetämisajankohdasta esitetään luotettava selvitys.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Oikeuslaitoksen Internet-sivuilla on tarkemmat ohjeet asiakirjojen toimittamisesta sähköisesti: https://oikeus.fi/fi/index/oikeuslaitos/asiakirjojentoimittaminen_1.html

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireillepanijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin [tuomioistuinmaksulaissa](#) (1455/2015) säädetään.

Hallinto-oikeuden yhteystiedot

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Osoite: PL 189 90101 Oulu
Puhelin: +358 295642800
Faksi: +358 295642841
Sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi